

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет (Україна)
Словацький сільськогосподарський університет в Нітрі (Словакія)
Чеський університет наук про життя Прага (Чехія)
Платформа AgriSciences (Чехія)
Комратський державний університет (Молдова)
Національна академія аграрних наук (Україна)
Науково-методичний центр вищої та фахової перед вищої освіти (Україна)
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (Україна)
Уманський національний університет садівництва (Україна)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

«СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ЗАГРОЗИ»

6–7 жовтня 2022 року, м. Біла Церква

Біла Церква
2022

Сільське господарство в умовах глобальних викликів: стратегічні пріоритети та загрози: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 6–7 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 111 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Непочатенко О.О., д-р екон. наук, професор.
Ищенко Т.Д., канд. пед. наук, професор.
Вернюк Н.О., канд. екон. наук, доцент.
Пармаклі Д.М., доктор хабілітованих наук, професор.
Гінек Рубік, доктор філософії.
Лупенко Ю.О., д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.
Пугачов М.Л., д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.
Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук, професор.
Паска І.М., д-р екон. наук, професор.
Свиноус І.В., д-р екон. наук, професор.
Понідельчук Т.В., канд. екон. наук, доцент.
Заболотний В.С., канд. екон. наук, доцент.
Новікова В.В., канд. екон. наук, доцент.
Ткаченко К.В., канд. екон. наук, доцент.
Артімонова І.В., канд. екон. наук, доцент.
Василенко О.І.
Варченко О.О., доктор філософії.

Відповідальні за випуск – **Гаврик О.Ю.**, канд. екон. наук; **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

До збірника увійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Сільське господарство в умовах глобальних викликів: стратегічні пріоритети та загрози» (6–7 жовтня 2022 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

– здійснення моніторингу ефективності державних і власних витрат, а також перевірку доцільності надання допомоги господарствам, які претендують на субсидії від ЄС;

– сприяння стійкості агросектору, адже диджиталізація в сільському господарстві та точне землеробство мають величезний потенціал для сприяння стійкості агросектору та ланцюга вартості – від виробництва до споживання;

– інновації в сільському господарстві, зокрема, такі як GPS у тракторах або цифрові технології в сільській місцевості, можуть бути використані для залучення молоді. Завдяки цифровим технологіям можна зробити фермерство привабливим і цікавим навіть для молоді [4].

Список використаних джерел

1. Пропозиція: Головний журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua/cyfrovi-tehnologiyi-u-zemlerobstvi-problemy-ta-perspektyvy> (дата звернення: 28.09.2022).
2. Цифрові технології в агрономії: від науки до виробництва: Вінницький інформаційний портал. URL: <https://library.vn.ua/news-and-events/novini/kviten-2021/cyfrovi-tehnologii-v-agronomii> (дата звернення: 27.09.2022).
3. Грабовська Н. Агрокосмос: розвиток // Агрономія сьогодні. 2020. № 2. С. 149–152.
4. Цифрові технології у землеробстві: проблеми та перспективи URL: <https://propozitsiya.com/ua/cyfrovi-tehnologiyi-u-zemlerobstvi-problemy-ta-perspektyvy> (дата звернення: 28.09.2022).

УДК 336.221

ТОМІЛОВА-ЯРЕМЧУК Н.О., канд. екон. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

З початку воєнного стану в Україні чимала кількість підприємств була змушена тимчасово призупинити роботу. Зважаючи на складні для бізнесу обставини Верховна Рада України прийняла низку Законів, мета яких – спростити життя бізнесу. Проаналізувавши ці Закони хотілося би прокоментувати основні зміни, які стосуються ПДВ.

Ключові слова: оподаткування, податок на додану вартість, податковий кодекс, непрямі податки, податкова накладна.

Так, завдяки змінам у Перехідні положення податкового кодексу під час дії воєнного стану в Україні податкова не буде штрафувати платників податків за несвоєчасну сплату податків, несвоєчасне подання податкової звітності, якщо граничний строк подання звітності припав на період з 24.02.2022 до останнього дня місяця припинення воєнного стану, несвоєчасну реєстрацію податкових і акцизних накладних, несвоєчасне подання електронних документів про фактичні залишки та обсяг обігу пального тощо.

У той же час, з метою уникнення штрафних санкцій, передбачених ПКУ, за наведені вище податкові порушення, всі податкові обов'язки необхідно виконати протягом 6 місяців після припинення воєнного стану в Україні. Спочатку цей строк складав 3 місяці, а з набранням чинності Закону № 2142 – законодавець подовжив цей строк до 6 місяців [3].

Розглянемо зміни, які на час дії воєнного стану вплинули на оподаткування ПДВ (рис. 1).

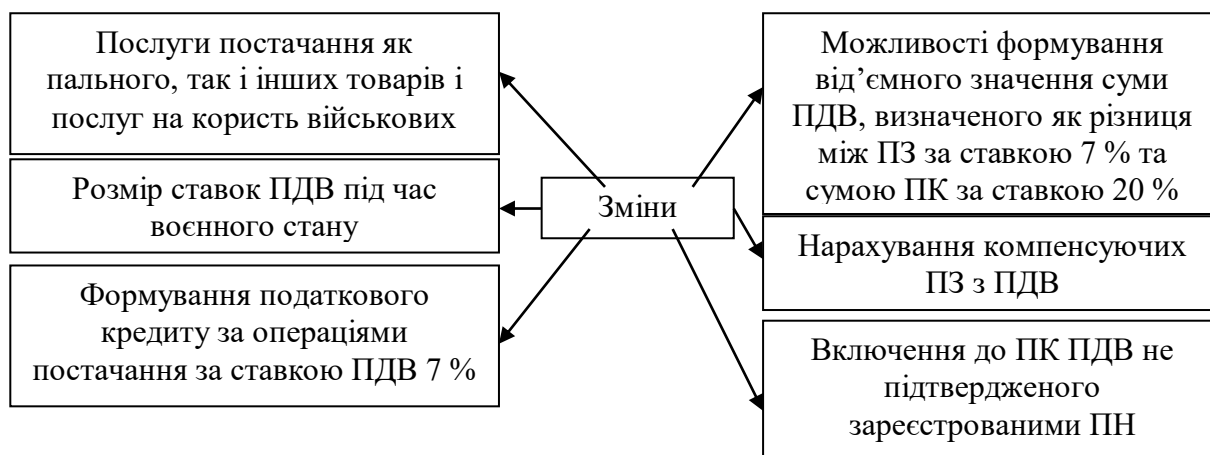

Рис. 1. Зміни, що вплинули на оподаткування ПДВ [1]

Почнемо з операцій постачання як пального, так і інших товарів, послуг на користь військових.

На період дії воєнного стану не є постачанням передання будь-яких товарів / послуг на користь ЗСУ, ТРО та іншим військовим формуванням України, утвореним відповідно до Закону. Тобто, така операція – не є об'єктом оподаткування ПДВ. А, от якщо підприємство буде постачати товари для заправки (дозаправки) або для забезпечення транспорту військових, то таке постачання буде оподатковуватися ПДВ за ставкою 0%.

Щодо змін у розмірі ставок ПДВ на час дії воєнного стану.

Так, під час дії воєнного стану встановлено ставку ПДВ у розмірі 7% для операцій з ввезення в Україну та постачання в Україні (як імпортованих та і вироблених в Україні) бензинів моторних, важких дистилатів, скрапленого газу, на які встановлено ставку акцизного податку 0,00 євро за 1000 літрів, і нафти / нафтопродуктів за кодами УКТ ЗЕД 2709 00 10 00 та 2709 00 90 00.

Щодо формування податкового кредиту за операціями постачання за ставкою ПДВ 7%, то, якщо підприємство до введення нової ставки 7% придбало товар / послугу за ставкою 20%, а після введення ставки 7% використовує раніше придбані по ставці 20% товари / послуги в операціях по ставці 7%, то податковий кредит сформований раніше по ставці 20% коригувати не потрібно.

Щодо можливості формування від'ємного значення суми податку на додану вартість, визначеного як різниця між сумою ПЗ за ставкою 7% та сумою ПК за ставкою 20%, то таке від'ємне значення не підлягає відшкодуванню з державного бюджету, а зараховується до складу податкового кредиту та зменшує суму податкових зобов'язань до сплати в бюджет у наступних звітних періодах.

Щодо нарахування компенсуючих ПЗ з ПДВ

Протягом дії воєнного стану, якщо товар раніше був придбаний з ПДВ, але через військові дії такий товар був знищений або втрачений, то нараховувати компенсуючі ПЗ з ПДВ не потрібно, тому що знищення / втрата товару не розцінюється в цьому випадку як використання в негосподарській діяльності або в неоподатковуваних операціях. Також, не буде вважатися використанням у негосподарській діяльності / неоподатковуваних операціях – передання товару / послуг у власність держави на потреби оборони.

З огляду на обставини, через які багато підприємств втратили не тільки майно, а й товар, який міг зберігатися на виробничих складах на дату початку військових дій (здебільшого підприємства Маріуполя, Харківської, Київської, Чернігівської, Донецької, Луганської областей), то можливість звільнення від нарахування компенсуючих ПЗ за перелічених обставин є гарною новиною для підприємств, які суттєво постраждали від дій агресора.

Водночас, на нашу думку, задля звільнення від нарахування компенсуючих ПЗ із ПДВ не буде зайвим отримати індивідуальний сертифікат про засвідчення форс-мажорних обставин для підприємств, чие майно та товари дійсно постраждали під час війни. А на операції добровільного передання товару / послуг військовим утворенням на потреби оборони, також, не завадило б мати первинні документи, які б підтверджували таке передання.

Щодо включення до податкового кредиту ПДВ не підтверженого зареєстрованими ПН / РК.

Врахування цього нюансу в податковому кодексі було спричинено тим, що, як ми пам'ятаємо, з 24.02.2022, на цей час і до кінця дії воєнного стану зареєструвати ПН / РК в ЄРПН не вийде. Як роз'яснює сама ДПС, така неприємна ситуація сталася через те, що нова форма ПН / РК, яка мала оновитися в ЄРПН і запрацювати з 01.03.2022, станом на 24.02.2022 не оновилася, через що, коли підприємства під час війни намагаються зареєструвати ПН / РК, то їм надходить повідомлення про відмову в реєстрації [2].

Отже, наразі, у зв'язку з воєнним станом і тим, що суто технічно зареєструвати ПН / РК в ЄРПН неможливо, законодавець дозволив платникам ПДВ формувати податковий кредит за придбаними товарами / послугами на підставі первинних / розрахункових документів, складених з дотриманням усіх вимог законодавства.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України № [2118-IX](#) за станом на 03 берез. 2022 р. /Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2022. 17 с. (Закон України).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України № [2120-IX](#) за станом на 15 берез. 2022 р. /Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2022. 17 с. (Закон України).

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України № [2142-IX](#) за станом на 24 берез. 2022 р. /Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2022. 17 с. (Закон України).

УДК 331.101.262/.5:658.11(477)

РИБАК Н.О., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОРИВІВ

В умовах становлення і розвитку ринкової економіки отримує визнання в якості цивілізованої цінності модель утримання технологічної переваги фірми, яка залежить не тільки від його конкурентоспроможності, а й від здатності утримувати конкурентну перевагу. Особливої актуальності набуває ця проблема для фірм України в період інтеграції в світове господарство.

Ключові слова: людський капітал, інвестиції, технології, рівень людського розвитку.

**Секція 3. АГРОПРОДОВОЛЬЧІ ЛАНЦЮГИ НА ЛОКАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ,
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНЯХ; ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ
РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ; ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В
СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ**

Novikova V. SATELLITE ANALYTICS FOR YIELD FORECASTING BASED ON EOS CROP MONITORING PLATFORM.....	78
Бондар О.С. СТАЛА ТРАНСФОРМАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПОСЛУГ	80
Никоненко О.А. ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
Хомяк Н.В. ТЕНДЕНЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ОРГАНІЗАЦІЮ ДОКУМЕНТООБІГУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	84
Трофимчук М.І. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА ЕЛЕКТРОННИЙ РИНОК УКРАЇНИ.....	86
Ткаченко О. В. ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР У ЗЕМЛЕРОБСТВІ.....	88
Томілова-Яремчук Н.О. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ..	89
Рибак Н.О. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОРИВІВ.....	91
Стригіна О.А. ЗМІНА ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ З 1990 ПО 2022 РОКИ.....	94

Секція 4. СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Wagner K. RURAL DEVELOPMENT AND INNOVATION.....	97
Головашенко Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	97
Надводнюк О.О. СКЛАДОВІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	102
Смульська І. В., Михайлик С. М., Житомирець О. С., Скубій О. А. ПОПОВНЕННЯ НОВИМИ СОРТАМИ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО (<i>TRITICOSECALE</i> Witt.) ЗЕРНОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	107
Гринчук Ю.С. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	110